

**16. SLOVENSKI
KONGRES**

**O PROMETU
IN PROMETNI
INFRASTRUKTURI**

Parkiranje v mestih: smernice za načrtovanje in izvajanje parkirnih politik

Uporaba avtomobilov v slovenskih mestih in vloga
parkirnih politik pri reševanju tega problema

Anja Slapničar, Urban Jeriha
IPoP – Inštitut za politike prostora

Ceste so polne avtomobilov

Vestnik
Jutranja konica: Po trčenju več vozi...

Svet24
Jutranja prometna konica povzroča glavobol...

Metropolitan
Na nekaterih avtocestnih odsekih oviran pr...

24ur.com
Gneča zaradi jutranje konice | 24ur.com

Vestnik
razmere: Jutranja prometna k...

Facebook
Jutranja prometna...

Metropolitan
Na nekaterih avtocestnih odsekih ovir...

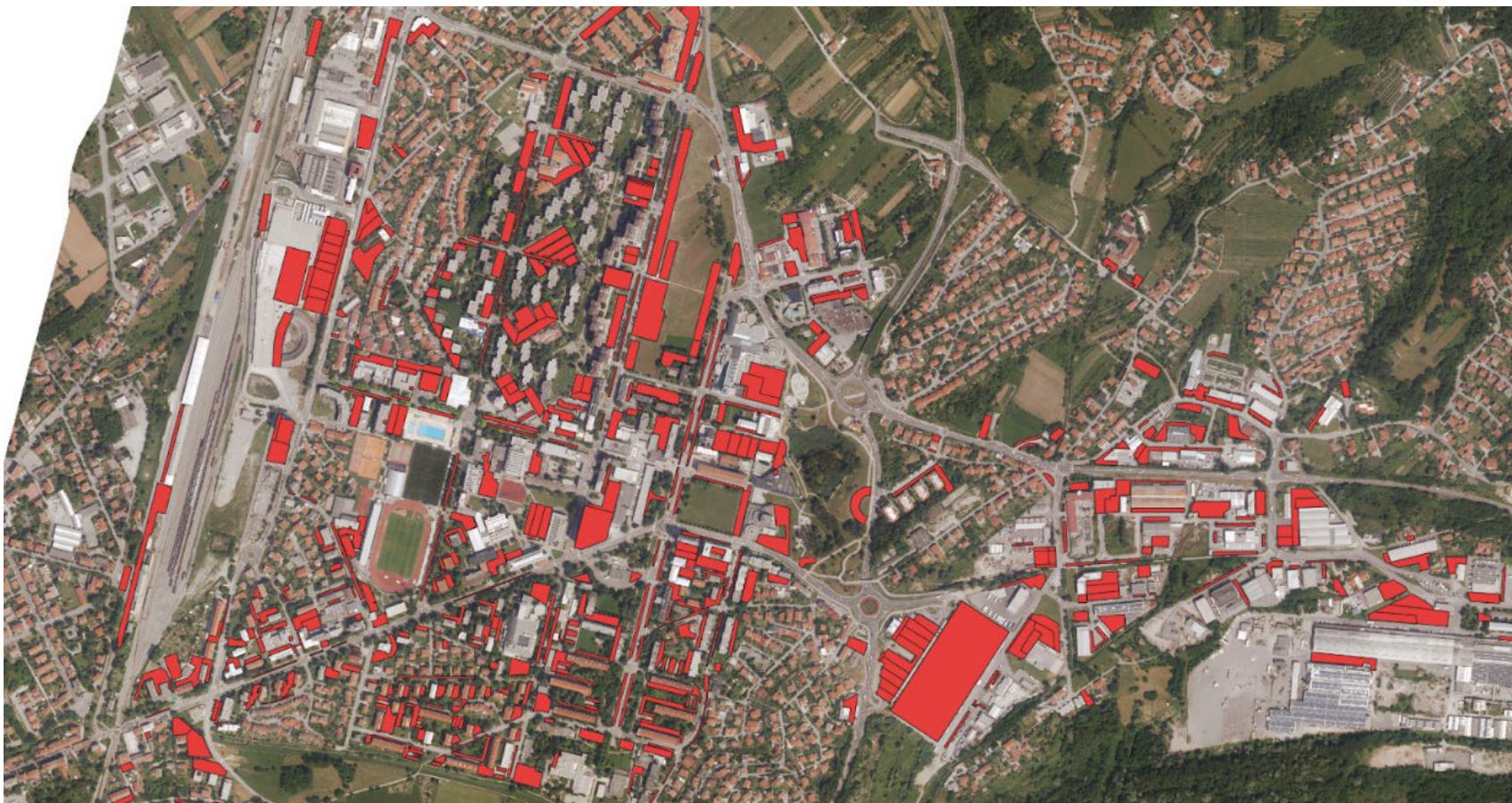

Delo
Jutro na štajerski avtocesti zazna...

Kozjansko.info
Prekrižala sta se ponedeljkova jutranja...

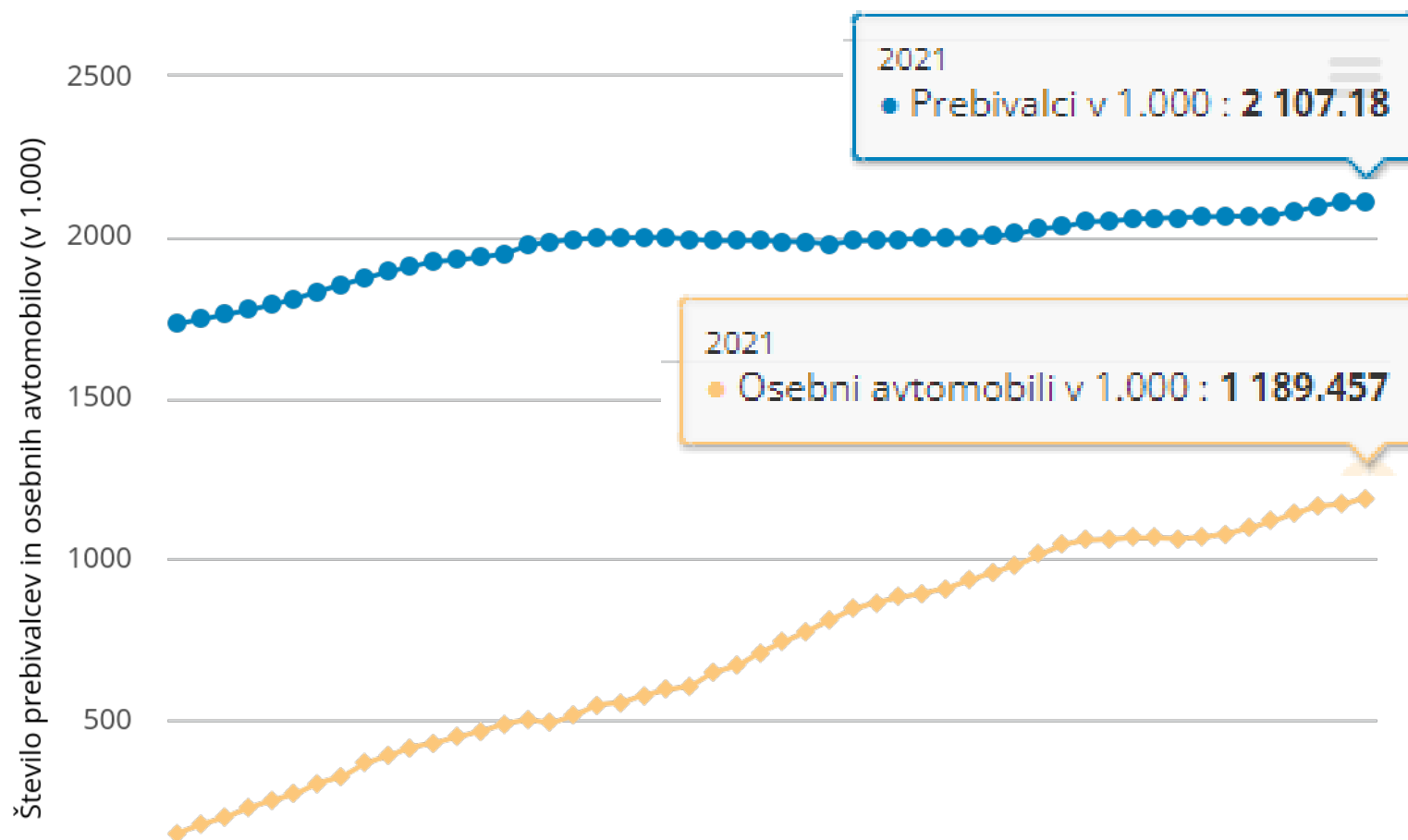
Mesta so polna avtomobilov

Vir: NIPP MONG

- Parkirišča na zelenicah in trgih
- Nove in širše ceste
- Gost promet: hrup, slab zrak
- Obremenjeni proračuni za vzdrževanje in gradnjo
- Malo vlaganj v trajnostno mobilost
- Kaj sledi?

Država je polna avtomobilov

Število osebnih avtomobilov in prebivalcev, Slovenija, 1970-2021

Kje vozniki parkiramo?

Stanovalci: pred vhodom

Zaposleni: pred vhodom/pri ŽP

Stranke: pred vhodom

Pogled iz vozila

- Kaj se zgodi, če se zgradi dodatna infrastruktura?

Garažne hiše?

Garažna hiša v Domžalah ostaja "hiša duhov"

Avtor:

David Kos

Nedelja,
17. 4. 2022,
17.21

 2 leti, 6 mesecev

 1,94

 8

 Natisni članek

občina

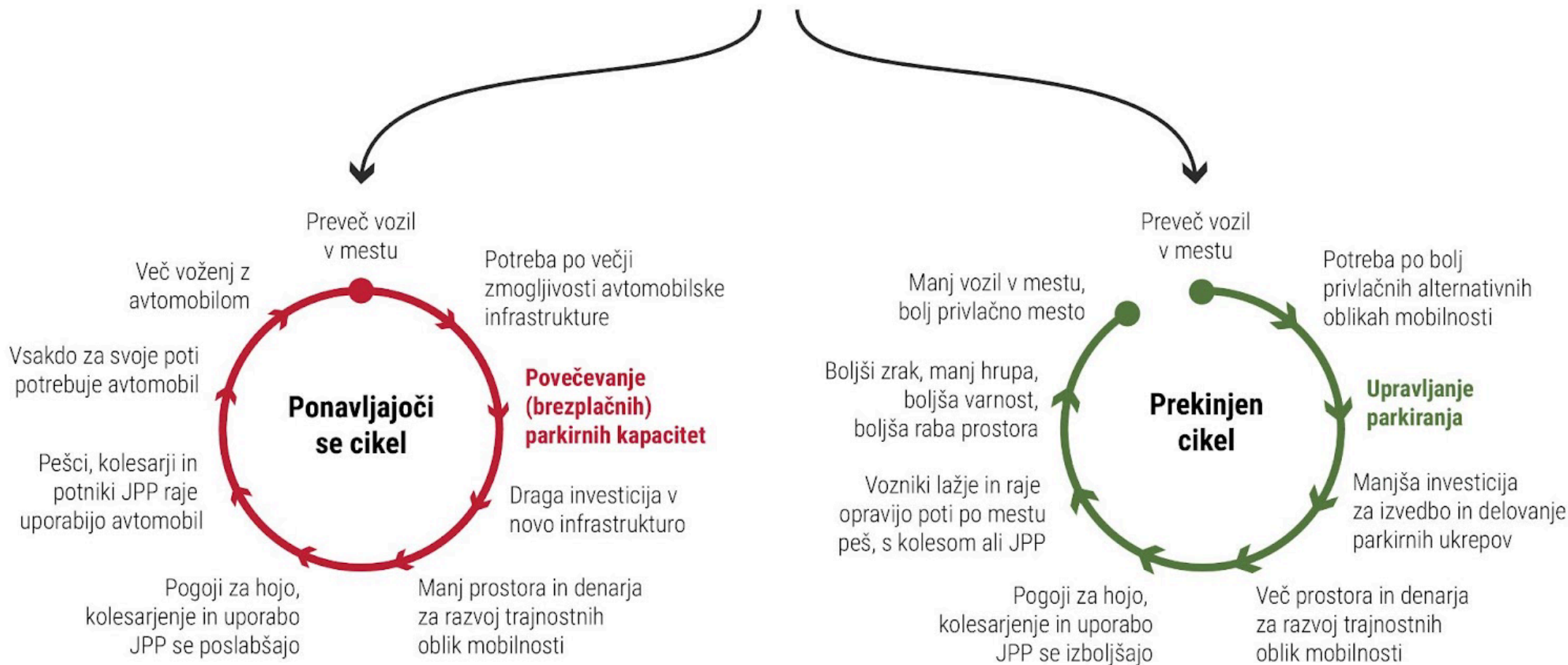
garažna hiša

parkiranje

Vse bolj je očitno, da potrebe po garažni hiši v Domžalah, ki že sedmo leto ostaja bolj kot ne prazna, ni bilo. V zadnjem letu je v njej v povprečju parkiralo 223 vozil mesečno, kar po naših izračunih predstavlja 0,13-odstotno zasedenost.

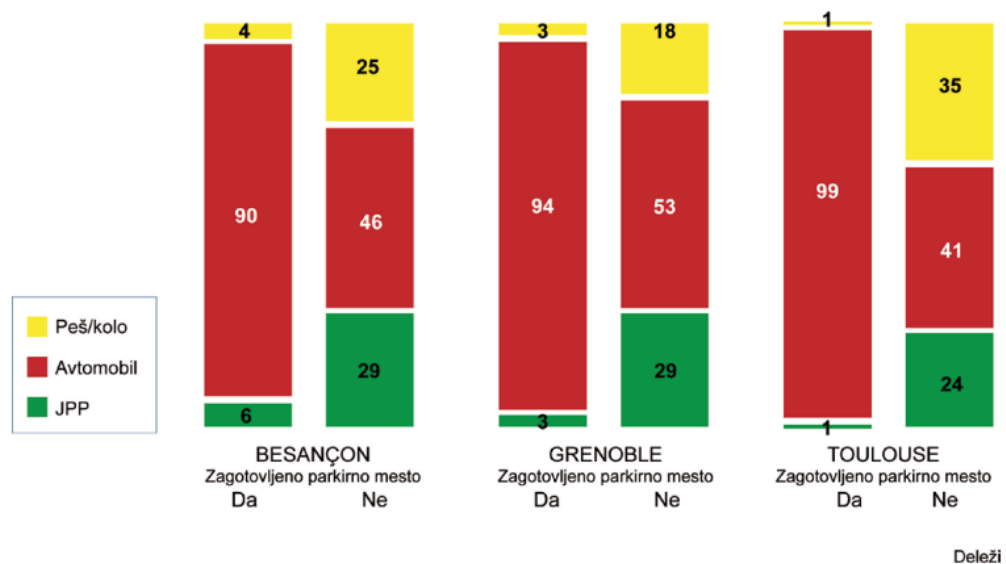
Vir: <https://siol.net/novice/slovenija/garazna-hisa-v-domzalah-ostaja-hisa-duhov-577151>

PROSTO PARKIRNO MESTO JE TEŽKO NAJTI

Parkirišča in izbira potovalnega načina

Potovalne navade zaposlenih v Franciji z zagotovljenim parkirnim mestom/brez njega

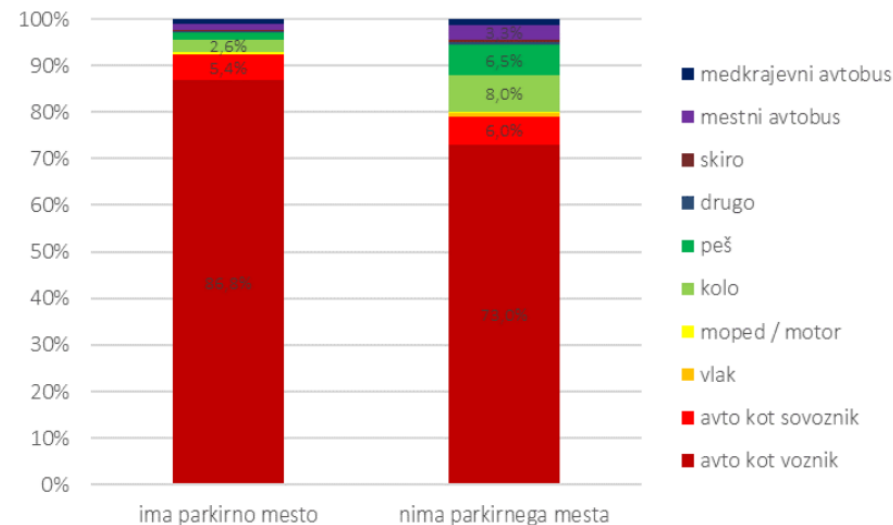

Vir: Citadins face à l'automobilité – primerjalna analiza lokalnih skupnosti Besançon, Grenoble, Toulouse, Bern, Ženeva in Lozana, 1998.

Vir: PUSH&PULL

Delež potovanj po prometnih sredstvih glede na parkirno mesto

Zaposleni, ki imajo na voljo parkirno mesto, se večkrat odločajo za uporabo avtomobila za poti na delo kot tisti, ki parkirnega mesta nimajo. Slednji pogosteje izberejo kolesarjenje, pešačenje in avtobus.

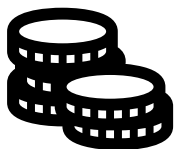

Grafikon 21: Delež potovanj po prometnih sredstvih glede na parkirno mesto (N=1.310)

Vir: Priprava in izvedba ankete po gospodinjstvih o prometnih navadah prebivalcev na nivoju Republike Slovenije, PNZ november 2022

Vpliv parkirne politike na promet

Model: Zürich

Rezultati za Zürich kažejo, da so cenovne politike parkiranja resnično izvedljiva možnost v primerjavi z zaračunavanjem vstopa v mesto. Potencialno lahko vodi do izboljšanja prometnih zmogljivosti, čeprav cenovne politike vplivajo le na voznike, ki uporabljajo javna parkirišča na tem območju.

Poleg tega so cenovne strategije parkiranja družbeno in politično bolj sprejete ter lažje izvedljive kot uvedba cestnine za vstop v mestnem območju.

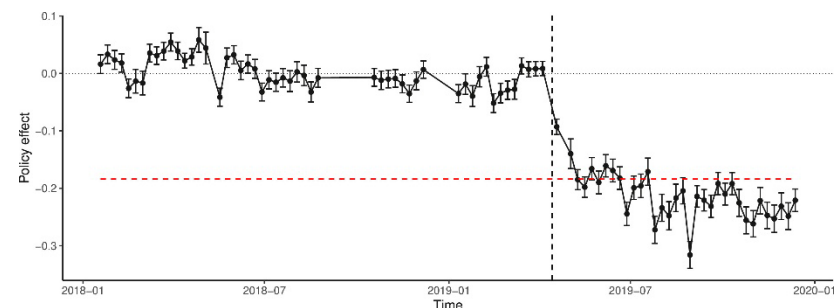
Vir: Jakob, M. (2021). Parking policies and their impacts on urban networks. ETH Zurich. 10.3929/ethz-b-000475798

Meritve: Amsterdam

Parkirna politika z višjimi cenami parkirnin je povzročila znatno (za 17%) zmanjšanje povpraševanja po parkiranju na ulici.

Skupno povpraševanje po celotnem urnem trgu parkiranja (na ulici in izven ulice) se je zmanjšalo za 14%. Zmanjšanje povpraševanja po parkiranju pomeni 2% – 3% zmanjšanje prometa, kar potrjujejo podatki na števnih mestih.

Zmanjšanje zasedenosti parkirišč

Vir: Ostermeijer, F. et al (2021). Citywide parking policy and traffic: Evidence from Amsterdam. Journal of Urban Economics, <https://doi.org/10.1016/j.jue.2021.103418>

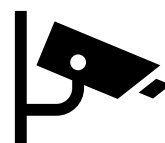
Mednarodni primeri upravljanja parkiranja

Zürich

Omejitev skupnega števila javnih in zasebnih parkirnih mest, da z avtomobili ne bi presegli zmogljivosti cest in križišč.

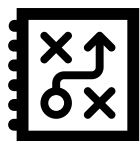
Vir: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2012-08-08/lessons-from-zurich-s-parking-revolution>

Hrvaška mesta

Izboljšanje kontrolorskega dela: plačljivo parkiranje preverjajo z avtomobili, ki avtomatsko berejo registrske tablice.

Vir: <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/automobili-opremljeni-kamerama-pomazu-u-kontroli-naplate-parkiranja-11528795>

Gradec

Investitorji v stanovanjske stavbe lahko zgradijo manj parkirišč, če v skladu z mobilnostnim načrtom zagotovijo storitve, kot so: kolesarske poti in kolesarnice, souporaba avtomobilov, postajališča javnega potniškega prometa.

Vir: https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/resources/case-studies/graz-mobility-contracts-sustainable-mobility-new-developments_en?prefLang=mt

Predarlško

Mesta upravljajo tudi z zasebnimi parkirišči pred trgovskimi centri. Ista parkirna mesta zato uporabljajo različni uporabniki, na primer bližnji stanovalci ali obiskovalci javnih programov v bližini.

Vir: <https://www.wolfurt.at/Parkraummanagement>

Upravljammo parkiranje

Nacionalne smernice za pripravo Načrtov izvajanja parkirnih politik

Avtorji

dr. Darja Šemrov, Katja Butina, Brina Medvešček,
Urban Jeriha, Anja Slapničar, dr. Aidan Cerar,
Klemen Milovanovič, Rok Vodopivec, Maruša Strmec

Strokovna recenzija

Paul Barter

Urednika

Tadej Žaucer, Staša Kraljič

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

RRA LUR
regionalna razvojna agencija
ljubljske urbane regije

IPOP Institut
za politike prostora
Institute
for spatial policies

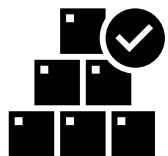

Namen smernic

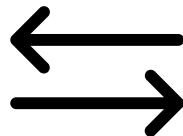
Usmerjanje in strokovna podpora

Smernice nudijo jasna in strokovno podprta navodila za pripravo NIPP. To pomaga občinam in pripravljavcem, da so njihovi načrti skladni z nacionalnimi cilji.

Konsistentnost in enotnost

Nacionalne smernice zagotavljajo konsistenten pristop k parkiranju na nacionalni ravni. To prispeva k skladnosti parkirnih politik po vsej državi.

Izmenjava dobrih praks

Smernice omogočajo tudi izmenjavo dobrih praks med občinami. V ta namen sta bila pripravljena pilotna načrta za občini Medvode in Škofja Loka. Drugim občinam sta lahko v pomoč pri pripravi njihovih NIPP.

Dvig kakovosti parkirnih politik

S pomočjo strokovnih smernic lahko občine razvijejo bolj premišljene in kakovostne parkirne politike, ki bolje služijo potrebam prebivalcev, obiskovalcev in okolja.

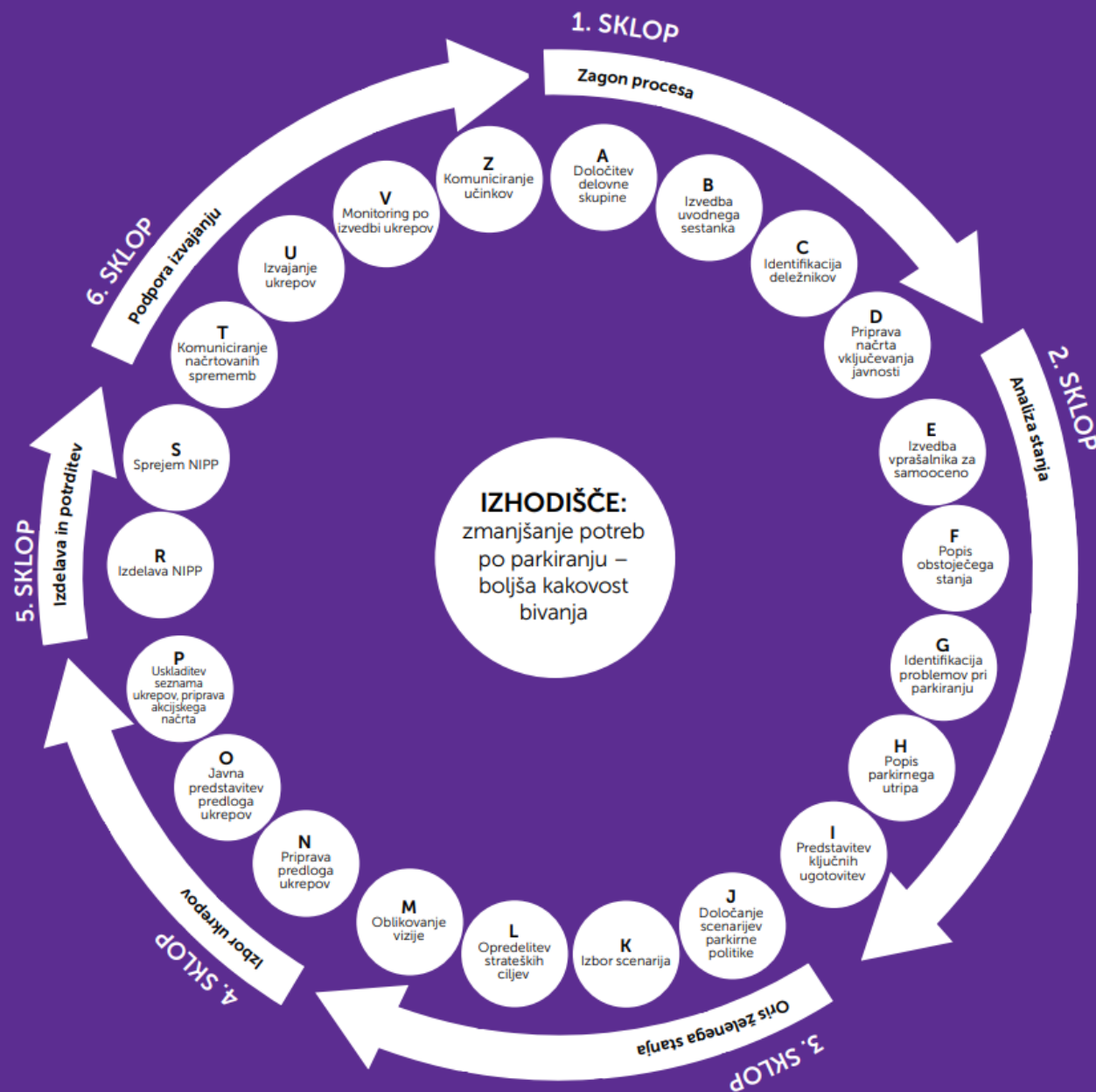
Vsebina smernic

6 sklopov

- Zagon procesa
- Analiza stanja
- Oris želenega stanja
- Izbor ukrepov
- Izdelava in potrditev
- Podpora izvajanju

4 priloge

- Opis ukrepov
- Analiza parkirnega utripa
- Oblikovalska načela
- Tehnologija in oprema

Orodja oblikovanja parkirnih politik

VKLJUČEVANJE JAVNOSTI

- Javne razprave
- Percepcija parkirnih izzivov
- Spletne in tiskane ankete
- Lokalni in družbeni mediji
- Določanje vizije in ciljev
 - Cenovna politika
- Letaki po domovih

PARTICIPATIVNO OBLIKOVANJE PARKIRNIH POLITIK NA PODLAGI DEJSTEV

PARKIRNE ANALIZE

- Sistem upravljanja parkiranja
 - Generatorji prometa
- Kataster parkirnih površin
 - Parkirni utrip

Parkirni utrip

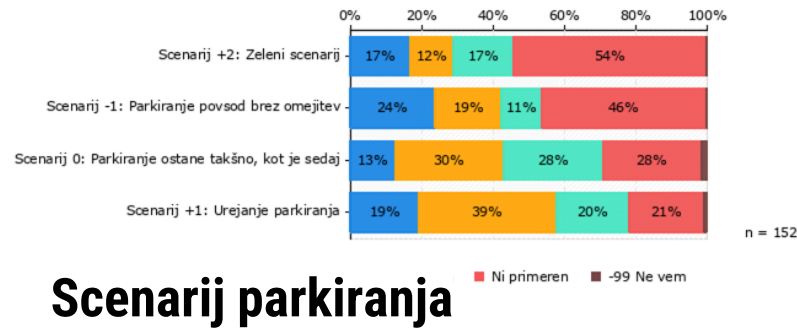
65 vnosov	PREDLOG ZA UREJANJE
Digitalizacija	Plačevanje parkirnine prek aplikacije pri ZD
Parkirni režim	ZD, ParkPlac-drive in, Spar, Železniška postaja, D Spodnje Piričice, turistično zanimiva območja*
Ureditev infrastrukture	Golo Brdo, Občina Medvode, OŠ Sora, ZD, turistično zanimiva območja*
Komentarji o parkiranju	Krajevna skupnost, Železniška postaja, turistično zanimiva območja*
Redarski nadzor	Turistično zanimiva območja*, Športna dvorana

Komentarji o

parkiranju

Problemi parkiranja

Scenarij parkiranja

Kaj menite o parkiranju?

Pozdravljeni,

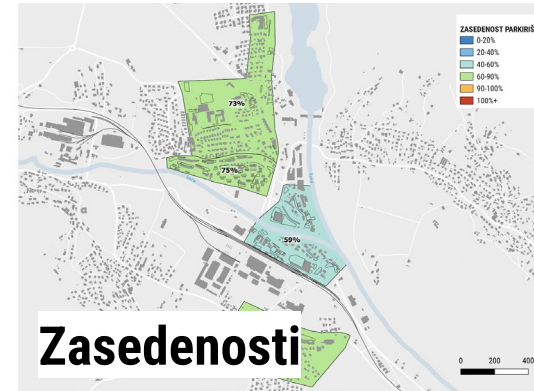
hvala za posredovana pojasnila, podatke in obrazložitve.

Z vpzpostaviljvo parkirnih mest na strani Preske, sem mislil na parceli 464/7 in 464/9, obe K.O. Medvode. Gre za parceli direktno nasproti železniške postaja. Glede zasedenosti parkirišč (59%), bi za lažje vrednotenje/razumevanje potreboval več podatkov (v katerem delu dneva se je merila zasedenost, ali so to gotovostjo lahko trdim, da je parkirišče pri Šparu mnogokrat v funkciji P+R, lastniki parkirišča so to težavo reševali tudi z varnostnikom zjutraj, ki je spuščal odhodni na vlak igra vlogo vsaka minuta in če je občinsko parkirišče oddaljeno 3 minute peš hoje več kot zasebno parkirišče ima slednje pač prednost. Razumem da ne morete vplivati na kolesarske poti, JPP... ampak rešitve (mirujočega) prometa so po mojem lahko iz Železnico je lahko parkirna brezplačna (ic interesu, da je P+R Stanežiče poln, Medvodam je v interesu, da so plačljiva parkirišča polna, Škofja loka enako).

Strinjam se, da je treba izkoristiti potenciala obstoječih parkirnih mest, a glede na potrebe je treba preučiti zakaj že sedaj niso bolj zasedena (cena, lokacija; ponuja digitalizacija in tako najprej izkoristiti obstoječe vire (npr. parkirna mesta in železnico). Še ena ideja za pozitivno diskriminacijo... morda bi lahko bila npr. če se 4 osebe skupaj pripeljejo z enim avtomobilom iz npr. Sore ali Žib v Medvode, da bi pot nadaljevali z železnico je lahko parkirna brezplačna (ic

Glede predlanih scenarijev pa mi vrli, da bi hlin nainoi traha in/iti fina parkiranja kar parkiranja za nrečno na vlak ali nbiok pošte ima drugače zakonit ob raz

Lep po **Email na parkiranje@ipop.si** ke in dostop do vlaka.

Zasedenosti

Lastništvo parkirišč

Vprašalniki

Od vizije do ukrepov

/ VIZIJA PARKIRANJA V ŠKOFJI LOKI /

»Škofja Loka je mesto po meri ljudi, k čemur pomembno prispeva tudi upravljanje parkiranja. Parkirišča so primerno urejena, da zagotavljajo učinkovito in pravično rabo javnega prostora ter boljšo dostopnost za pešce, kolesarje in tiste, ki avtomobil na svojih poteh potrebujejo.«

/ RAZVOJ INFRASTRUKTURE /

3.1. Umik parkirišč oz. nelegalnega parkiranja	3.1.1. Umik parkirišč za izboljšanje dostopnosti, varnosti in privlačnosti mestnega prostora
	3.1.2. Namestitve ovir na mestih, kjer vozniki večkrat nelegalno parkirajo

/ IZVAJANJE STORITEV /

3.2. Rekonstrukcija in posodobitve	2.1. Posodobitev parkirnih režimov	2.1.1. Redni parkirni režimi
		2.1.2. Posebni parkirni režimi
		2.1.3. Začasni parkirni režimi

3.3. Nova parkirišča	2.2. Poenostavitev in izdajanje dovoljenj	
	2.3. Izboljšanje in vzdrževanje parkirišč	
	2.4. Ureditev in vzdrževanje parkirišč	
/ UPRAVLJANJE SISTEMA /		
1.1. Posodobitev pravnih podlag	1.1.1. Občinski prostorski načrt	
	1.1.2. Odlok, ki ureja parkiranje	
	1.1.3. Odlok, ki ureja NUSZ	
	1.1.4. Akt, ki določa sestavo občinskega proračuna	
	1.1.5. Odlok, ki ureja odmerjanje komunalnega prispevka	
	1.1.6. Pravilniki in odredbe	
1.2. Izboljšanje pregleda in urejanje dejanskega stanja na parkiriščih	1.2.1. Kataster parkirišč	
	1.2.2. Monitoring stanja	
	1.2.3. Urejanje lastništva parkirišč	
	1.2.4. Upravljanje parkirišč	
1.3. Krepitev zmogljivosti za upravljanje parkiranja	1.3.1. Informiranje	
	1.3.2. Participacija	
	1.3.3. Parkirna za lokalni razvoj	
	1.3.4. Izobraževanje	

Pomen za mesta

- Boljše upravljanje
- Večje zadovoljstvo meščanov
- Strateško delovanje - podpora ukrepom CPS
- Bolj urejeno mesto

Sprejemanje NIPP

NIPP Škofja Loka

NIPP Medvode

Vsi dokumenti soglasno sprejeti na občinskih svetih.

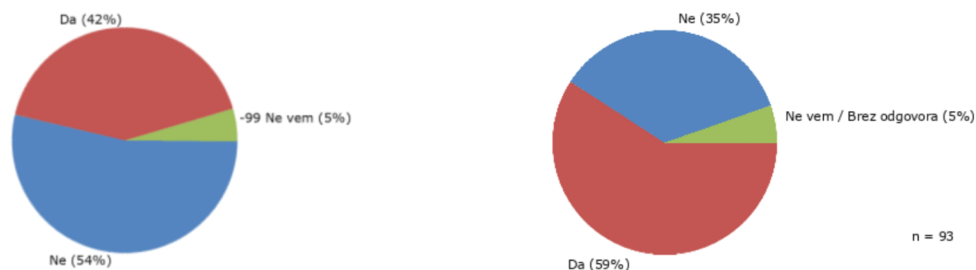
NIPP MONG

NIPP Zreče

Učinki NIPP, primer Tržič

ALI PODPIRATE UVEDBO PLAČLJIVEGA PARKIRANJA V TRŽIČU?

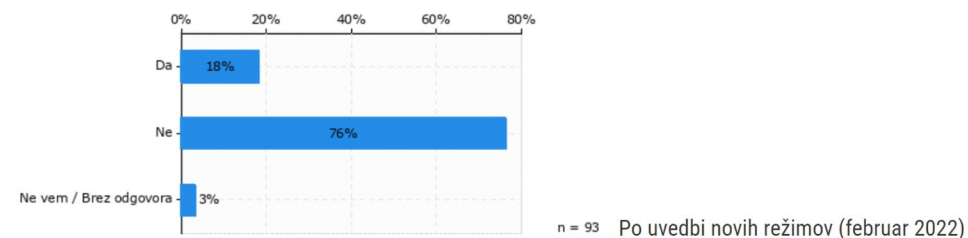

Pred uvedbo novih režimov (april 2021)

Po uvedbi novih režimov (februar 2022)

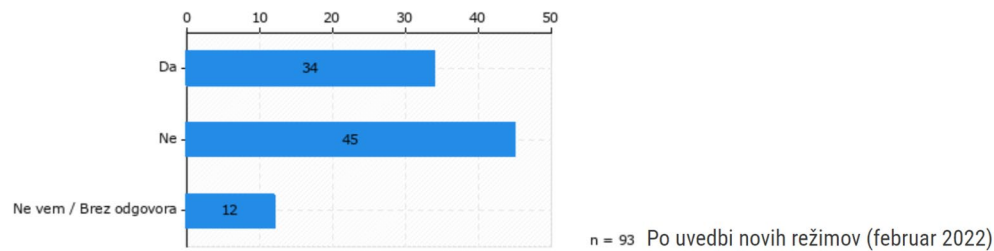
17 - 19 % večja podpora plačljivemu parkiranju.

ALI JE PLAČLJIVOST PARKIRANJA V TRŽIČU VPLIVALA NA SPREMEMBO VAŠIH NAVAD?

76 % vprašanih ni spremenilo potovalnih navad.

ALI SI ŽELITE PONOVO UVESTI BREZPLAČNO PARKIRANJE, KJER JE SEDAJ PLAČLJIVO (ZD, TRŽNICA, ZA MOŠENIKOM)?

Večina si ne želi ponovnega brezplačnega parkiranja.

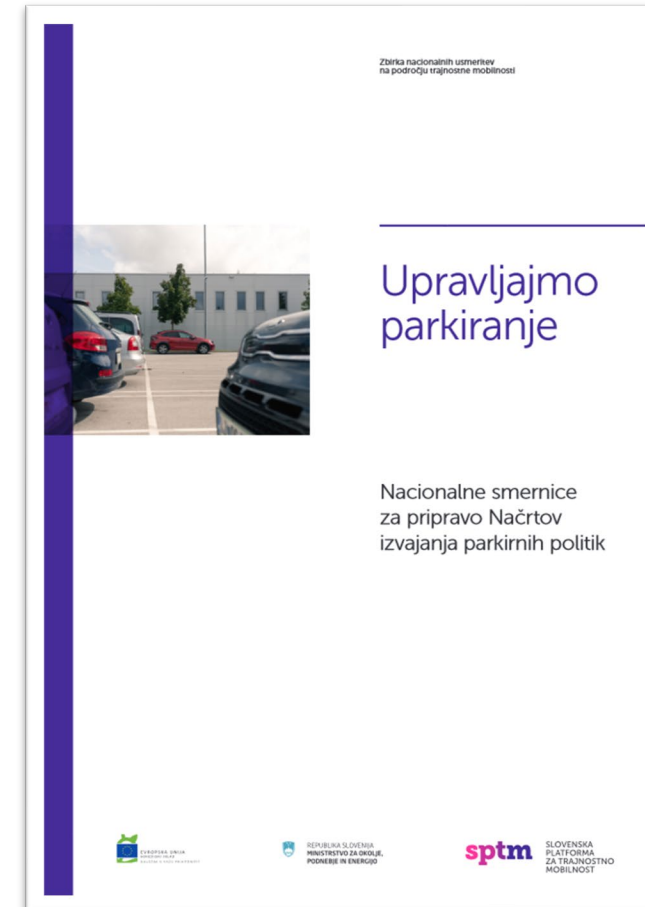
NA PLAČLJIVIH PARKIRIŠČIH JE V KONICI 20 % VEČ PROSTIH MEST

	Pred uveljavitvijo plačljivega parkiranja	Po uveljavitvi plačljivega parkiranja	Sprememba
Maks. zasedenost in čas	92 % (232 vozil) ob 8:15	72 % (182 vozil) ob 7:45	-20 % (50 vozil manj)
Povpr. zased. na del. dan	82 %	65 %	-17 %

Na plačljivih parkiriščih je v konici 20 % oz. 50 vozil manj. To pomeni, da je tudi v konici možno najti prosto parkirno mesto. Vira: Analiza parkirnega utripa v Tržiču, IPoP, september 2020; Analiza parkirnega utripa v Tržiču, IPoP, februar 2022.

Sklep

- Parkirna politika vpliva na izbiro potovalnih načinov
- Parkirna politika lahko vpliva na količino prometa
- Parkirne politike podpirajo strateške usmeritve mest
- Javnost ukrepe sprejema in pričakuje
- Smernice so dobra pomoč za pripravo NIPP

Vprašanja, komentarji?

Urban Jeriha

urban.jeriha@ipop.si

IPOP - Inštitut za politike prostora

Viri

Agencija RS za okolje, Plevnik, A., & Balant, M. (n.d.). Lastništvo osebnih avtomobilov. <https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/lastnistvo-osebni-avtomobilov-4?tid=14>.

Jakob, M. (2021). Parking policies and their impacts on urban networks. ETH Zurich. 10.3929/ethz-b-000475798

Kos, D. (2022, April 17). Garažna hiša v Domžalah ostaja "hiša duhov" - siol.net. SiOL. Retrieved October 14, 2024, from <https://siol.net/novice/slovenija/garazna-hisa-v-domzalah-ostaja-hisa-duhov-577151>

Litman, T. (2006). Win-Win Transportation Solutions Cooperation for Economic, Social and Environmental Benefits.

Ostermeijer, F. et al (2021). Citywide parking policy and traffic: Evidence from Amsterdam. Journal of Urban Economics, <https://doi.org/10.1016/j.jue.2021.103418>

Rye, T., & et, a. (2022). Parking and SUMP. European Platform on Sustainable Urban Mobility Plans. https://park4sump.eu/sites/default/files/2022-09/SUMP2.0_Topic%20Guide_Parking%20and%20SUMP_EN.pdf

Slapničar, A. (2022). Urbanistična študija upravljanja parkirnih površin v središču Velenja. Univerza v Ljubljani. <https://repositorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=163495&lang=slv>

Slapničar, A., & Jeriha, U. (2022, September 20). Ukrepi parkirne politike v Trziču kažejo prve rezultate - IPOP - Inštitut za politike prostora. IPOP - Inštitut za politike prostora. Retrieved October 8, 2024, from <https://ipop.si/2022/09/20/ukrepi-parkirne-politike-v-trzicu-kazejo-prve-rezultate/>

Šemrov, D., & et, a. (2023). Upravljajmo parkiranje: nacionalne smernice za pripravo Načrtov izvajanja parkirnih politik (T. Žaucer, Ed.). Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. https://www.sptm.si/application/files/9217/1498/8446/SPTM_Brusura_2023_A4_15_12_2023_web.pdf

Tchervenkov, C. M (2022): Empirical and simulation studies on parking in Switzerland, ETH Zurich, doi: 10.3929/ethz-b-000593365